

Onyanserat och begåvat om Evita Perón

Filmen *Evita* berättar om flickan av folket, som gifte sig med den store argentinske ledaren Juan Perón, och ledde sitt folk i kampen mot fattigdom och misär innan hon tragiskt dog av cancer endast 33 år gammal. Erik Hedling anmäler.

Så kom den då till slut, årets mest omtalade film: den brittiske regissören Alan Parkers *Evita* efter Andrew Lloyd Webbers och Tim Rices musikalsuccé från 1979. Marknadsföringen av denna 60-miljonerdollarsfilm, som fick sin premiär i USA och övriga världen i december och om vars eventuella framgångar det ännu är för tidigt att uttala sig, har präglats av vad som närmast måste beskrivas som *overkill*.

Månadens film

En tiominuterstrailer visades för njugga men ändå över fribiljetter dreglande kritiker vid filmfestivalen i Cannes och singlar av slagdången *Don't Cry for Me Argentina* och den för filmen av Lloyd Webber och Rice nyskrivna *You Must Love Me* har formligen dånat på radiostationerna. Hela soundtracket släpptes på en dubbel-CD redan veckorna före jul. Alan Parkers egen bok *The Making of Evita* låg också på bokhandelsdiskarna lagom till julhandeln.

Ståhej om Madonna

Mest har ståhejet emellertid handlat om filmens megastjärna i huvudrollen som Eva Duarte Perón, Madonna, och amerikanska MTV har nyligen premiärvisat dokumentären *A New Madonna: The Making of Evita* för den entusiastiska ungdomspubliken.

Det unika med *Evita* är att det är en musikal, en seglivad gammal Hollywood-genre som under de senaste tjugo åren har haft påfallande svårt att attrahera den verkligt stora publiken, trots meriter från det förgångna. Dessutom är den närmast operaliknande i anslaget:

det finns i stort sett ingen dialog, utan allt verbalspråk förmedlas via sång, något utanför den rena operafilmen ytterst ovanligt på film.

Madonna kämpade länge om rollen (allt från Liza Minnelli till Meryl Streep och Michelle Pfeiffer har deltagit i konkurrensen). Som popsångerska tillhör hon världens mest framgångsrika, som skådespelerska gör hon det inte, kantad som hennes karriär varit av floppar som Jim Goddards *Shanghai Surprise* (1986) och Warren Beattys *Dick Tracy* (1990).

Madonna stannar i sitt fack

Skulle det gå vägen denna gång torde det bero på att Madonna stannat i sitt fack – hon var ju ett slags pionjär för berättande rockvideor på MTV – för det är just som en enda lång rockvideo som *Evita* är konstruerad. Och måhända är publiken, annars törstande efter ständigt ökade nivåer av verklighetsduplicering, beredda att acceptera filmen som en sådan.

Filmen berättar i patetiska toner om Eva Peróns märkliga karriär: den vackra och karismatiska flickan av folket, som gifte sig med den store argentinske ledaren Juan Perón, och ledde sitt folk i kampen mot fattigdom och misär innan hon tragiskt dog av cancer i äggstockarna endast 33 år gammal, sörjd av miljoner.

Diktatur tonas ned

De negativa och hycklande dimensionerna av den peronistiska diktaturen, som i Lloyd Webbers och Rices musikal kontrasteras av bittra kommentarer från berättaren, tänkt som en ung Che Guevara före den kubanska revolutionen, är här – trots att Che spelas av en outhärdligt stilig och påfallande välsjungande Antonio Banderas – nedtonade till ett minimum. (Att Perón och hans spektakulära hustru i mitten av fyrtioalet övertog makten i ett Argentina som var ett av världens 10 rikaste länder och mer eller mindre förde ned det i rännstenen med sin socialchauvinistiska och anti-anglosaxiska politik omnämns naturligtvis inte alls.)

Ändå vill jag påstå att Madonna till fullo lyckas med att spela den-

På rätt plats. Naturligtvis är det med en eggande sexualitet som bilden av frälserskan skall kompletteras i en megafilm av *Evitas* slag. Madonna lyckas till fullo med sin patetiska roll.

na patetiska roll i en patetisk film, patetisk som hon är på duken. Och naturligtvis är det med en eggande sexualitet som bilden av frälserskan skall kompletteras i en megafilm av detta slag, och få torde motsvara den maskulint konstruerade stereotypen av horan och madonnen så väl som Madonna (även om hon långt ifrån alltid gör det!).

Troskyldig röst

Många av scenerna är påtagligt välregisserade av Parker och Madonnas troskyldiga röst, oemotståndligt vackert i *Don't Cry for Me Argentina*, när hon sjunger till massorna utanför Casa Rosada, presidentpalatset i Buenos Aires, torde bringa de mest svårflörtade musikalmotståndarna på fall.

Och Madonna kompletteras ytterst kompetent av den engelske karaktärsaktören Jonathan Pryce – även han habil teatersångare med den manliga huvudrollen i musikalen *Miss Saigon* i bagaget – som

Juan Perón, i ett porträtt som kombinerar den politiska auktoriteten med en subtilt gestaltad mänsklig sensivitet.

Alan Parker är trots allt en rysligt skicklig filmberättare, som tidigare nått framgångar i den komplicerade musikalgenren med filmer som *Bugsy Malone* (1976), *Fame* (1980), *Pink Floyd – The Wall* (1983) och inte minst *The Commitments* (1991). Parkers musikaliska intressen illustreras inte minst av att han skrev filmmusiken till Joe Alves' *Jaws 3-D* (1983).

Många av scenerna är påtagligt välregisserade av Parker och Madonnas troskyldiga röst, oemotståndligt vackert i *Don't Cry for Me Argentina*, torde bringa de mest svårflörtade musikalmotståndarna på fall.

För Parker torde målsättningen främst ha varit att lyckas med skapandet av ett musikaliskt allkonstverk och *the suspension of disbelief* i de känsliga dialogscenerna där sången varit det enda mediet; några pretentioner på att berätta en mer sannolik och analytiskt penetrerande historia om det märkliga fenomenet *Evita* har näppeligen stått på programmet. Det har det dock möjligen gjort för Juan Carlos Desanzo i tre-miljonerdollarsfilmen *Eva Perón*, som fick sin premiär i oktober, en film som sina ambitioner till trots är evigt dömd att blekna i skenet av Alan Parkers och Madonnas *Evita*.

ERIK HEDLING

Att prova vin

Alla har väl hört talas om vinprovaren som prickade exakt rätt på område, slott, årgång och sydslutthug och som uttalade vinets namn med lokal dialekt.

Matkultur

Det kan ha hänt, men troligen är det James Bond eller någon annan romanhjärta som klarat detta. Att någon haft tur och inte fuskat kan givetvis förekomma, men vitsen med vinprovning är i första hand inte att gissa exakt rätt utan att göra en bra beskrivning av vinet och sedan eventuellt gissa.

Ibland blir det ett mindre smickrande resultat för det gamla favoritvinet. Kanske är det dags att byta sort?

Att som en detektiv lägga ihop ledtrådar; färg, doft, smak och på så vis bygga upp ett smak- och doftminne är en spännande lek! Och man lär sig hela tiden!

Vinprovningar blir ett allt vanligare nöje. De kan vara hur avancerade eller hur enkla som helst. Genom att jämföra två viner med varandra märker man snabbt kvalitetsskillnaden. Ibland blir det ett mindre smickrande resultat för det gamla favoritvinet. Kanske är det dags att byta sort? Och skaffa en bra vinbok?

Bedömning av okänt vin

Blindprovning är en vinprovning där man bedömer helt okända viner. Det positiva med blindprovning är att man inte låter sig påverkas av priser, vackra etiketter eller välkända namn.

Blindblind vinprovning blir också intressant om man provar några olika flaskor.

Vinerna presenteras och flaskorna kan stå framme väl synliga, men provningsordningen är okänd. Det gäller alltså för deltagarna att hitta rätt ordning.

Samlas man några stycken kan man dela på flera flaskor och även på kostnaden.

Man kan lätt vara tolv personer som delar på en flaska. Är vinet ovanligt eller dyrt kan det räcka till uppemot 20 personer.

Gör gärna egna provningsnoteringar. Smaken är personlig och det finns inga rätt eller fel i vinprovning. Diskutera! Var vinet gott? Var det moget? Vilket pris skulle du vara beredd att betala för vinet? Till vilken mat och vid vilket tillfälle skulle du vilja dricka vinet? Kom bara ihåg de viner du tyckte om.

Skriv upp namnen på dem och lägg lappen i plånboken. Då har du den till hands nästa gång du står framför Systembolagsdisken eller taxifreehyllan.

Fulländ vinprovare kan man aldrig bli, men med övning kommer man långt!

IA ORRE

Välregisserade scener. Den engelske karaktärsaktören Jonathan Pryce (Juan Perón) kombinerar sin rollfigururs politiska auktoritet med en subtilt gestaltad mänsklig sensivitet. Här Pryce i en innerlig scen mot Madonna (*Evita*).